

AKROPOLITÁN

Filozofie pro život – č. 82 – 25. června 2016

**KADUCEA JAKO
SVATÝ SYMBOL**

SNY

**„Že nedostanete
vždy to, co chcete,
je někdy obrovské štěstí.“**

Dalajláma

n@ - BULLETIN

Filozofie pro život – č. 82 – 25. června 2016

Pokud je filozofie praktická, je formativní a pomáhá nám poznat a zlepšit sebe sama. Být filozofem je způsob života, který je spojen s nejušlechtilějšími cíli lidstva.

Praktické uskutečňování lidských hodnot vytváří model aktivní kultury, která využívá kvality každého člověka, rozšiřuje mentální obzor a otevírá se všem projevům ducha.

Dobrovolnictví je přirozeným projevem ducha jednoty se životem a lidstvem a projevuje se v praxi hodnotami, jako je obětavost, závazek a hledání společného dobra.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

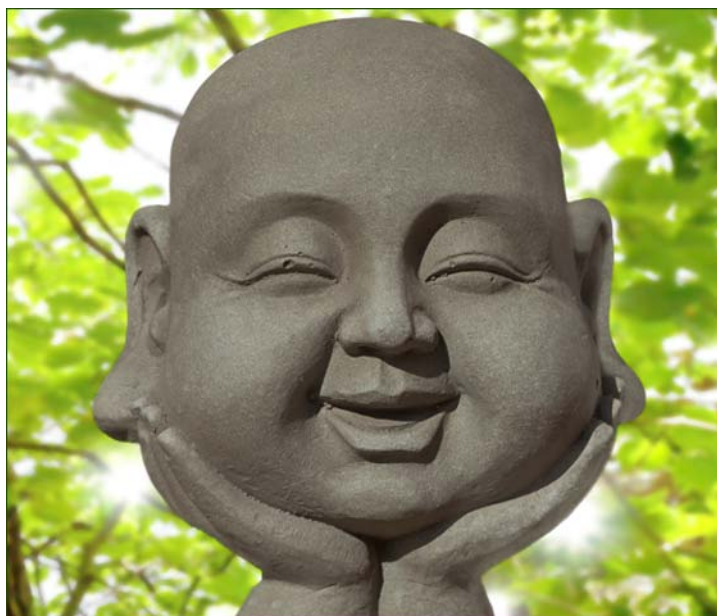
ÚSTÍ NAD LABEM

www.akropolis.cz/usti

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

www.akropolis.cz

Milí čtenáři,

nedávno jsem se setkala s projektem mapujícím charakter současné generace mladých lidí. Zaujala mě skutečnost, že více než padesát procent dotázaných na otázku, na čem závisí jejich úspěšný život, odpovědělo, že na štěstí.

Jisté je, že si každý pod štěstím představuje něco zcela odlišného, ale odpovědi potvrzují lidskou potřebu cítit se šťastným. Jsou tací, kteří věří, že jejich štěstí závisí na tom, co vlastní, na dosaženém vzdělání, na práci, na lidech, se kterými sdílí čas...

Všechno, co je vázané na vnější okolnosti, nám však nikdy nemůže zaručit trvalé štěstí. K jeho získání je zapotřebí obrátit pozornost do svého nitra a obohatit se o lidské hodnoty, o které nás nikdo nemůže připravit.

Filozofie je věrnou průvodkyní na cestě k jejich dobytí, čímž nám poskytuje šťastný život za všech okolností. Umožní nám cítit se šťastnými i v okamžiku životních nesnází a neúspěchů, které díky vnitřní pevnosti přeměníme na nové příležitosti. Pomůže nám odhalit smysl našeho života a najít sílu být pokaždé odvážnější, rozvážnější a ušlechtilější ve všem, co děláme.

Věřím, že si během letních měsíců najdeme chvíli i na filozofické knihy, které v nás ožíví ideje šťastného života.

Eva Bímová

PODOBENSTVÍ

Smysl života

K mistrovi přišel jednoho dne mladý muž a nadšeně mu vyprávěl, že se mu podařilo získat místo na univerzitě, kde bude studovat práva.

Nezaleknu se žádné námahy, abych úspěšně dokončil studium a získal titul.

Mistr trpělivě poslouchal a zeptal se pouze:

A pak?

Pak ze mě bude dobrý advokát, řekl mladý muž radostně.

A pak? ptal se mistr dále.

Pak povedu mnoho procesů, z nichž většinu vyhraju, získám si slávu a mnoho klientů.

A pak? zeptal se zase mistr.

Pak vydělám spoustu peněz, najdu si krásnou ženu, založím rodinu, postavím si velký dům, koupím si drahé auto a povedu skvělý život.

A pak? zeptal se mistr klidně.

Mladík se zamyslel a znervózněl: *Pak... jednoho dne zemřu.*

A mistr se zeptal znovu: *A pak?*

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÉPE...

Prohlídka psychiatrické léčebny

Během návštěvy psychiatrické léčebny se návštěvník ptá ředitele nemocnice, na základě čeho rozhodují, kdo bude přijat do nemocnice na léčení.

Velmi jednoduše, říká ředitel, přivedeme pacienta před vanu plnou vody a dáme mu lžičku, skleničku a kbelík, a řekneme mu, aby vyprázdnil vanu co nejrychlejším způsobem.

Ano, chápu, říká návštěvník, ten, který je normální, začne vyprazdňovat vodu kbelíkem.

Ne, říká ředitel, ten, který je normální, vytáhne špunt. Chcete pokoj s balkonem nebo bez?

SYMBOLY: KADUCEA JAKO SVATÝ SYMBOL

ÚVOD

Kaducea je symbolem, jehož stáří je téměř nemožné určit, poněvadž ji nacházíme ve spojení s rozličnými božstvy, která mají podobné charakteristiky ve všech civilizacích. Její podoba se mohla obměňovat, ale vždy v rámci stejného schématu. Elementy, které ji tvoří, jsou vždy tytéž, a proto promlouvají stejným svatým jazykem. Bývá v ruce Herma nebo Merkura, v ruce Asklepiea nebo Serapida, objevuje se v Sumeru, ve Fénicii, v Egyptě, Řecku, Íránu, v Římě, po celém Středozeří a též v předkolumbovské Americe se můžeme setkat s holí obtočenou hady, nebo pouze s proplétajícími se hady, s křídly nebo bez nich, kteří odrážejí stejný pohyb Univerza.

Podle Heleny Petrovny Blavatské převzali Řekové ideu kaducey od Egyptanů. U nich se tento symbol hole ovinuté dvěma hady nachází na stavbách tak archaických, jako jsou ty, jež předcházely objevení se Osirida jako božstva mezi lidmi. Řekové vložili tento symbol do rukou Herma a Asklepiea a později ho Římané přidělili Merkurovi a Eskulapovi.

Slovo „kaducea“ pochází z latinského caduceum, které je odvozeno od jiného řeckého slova, jež se může přeložit jako „herold“ nebo „zvěstovatel“. Je zajímavé, že kořen slova zahrnuje též kohouta, velkého zvěstovatele rána, světla a objevení se Slunce.

Abychom mohli vyložit symbolismus kaducey (od klíče kosmického až po klíč fyziologický), pokusíme se oddělit význam centrální hole jakožto stromu od významu hadů, křidel, případně poháru, ze kterého se had napájí, ve vztahu k medicíně a zdraví jako součástí Univerzálního řádu a oporám k obnovení tohoto Řádu, pokud je narušen.

MYTICKÉ TRADICE

Tuto tradici nacházíme nejvíce zakořeněnou v Řecku. V chrámu v Epidauru se provozovaly zvláštní obřady zasvěcené Asklepiovi. Tento bůh, syn Apollona, byl vychováván kentaurom Cheirónem, od něhož se naučil přípravě léků tak dobře, že překonal svého učitele. Jeho schopnost léčit, a dokonce křísit mrtvé vyvolala v Hádovi obavy, že bude muset zavřít brány svého království. Nakonec Zeus Asklepiea usmrtil, božské pocty mu však zůstaly zachovány. Říká se, že se objevuje ve snech nemocných, kteří navštíví jeho svatyni v Epidauru.

HAD

Také Hygieia, bohyně zdraví a Asklepiova dcera, byla spojována s hadem z Epidauru a s pohárem, který se postupem času přeměnil na emblém lékárníků.

Na četných mincích se Asklepios objevuje s hadem, nazývaným paros pro svou bronzovou barvu. Kněží té doby vyprávějí, že se hadi dávali na noc do místností nemocných, aby jim ve spánku navrátili zdraví.

Podle Ovidia se sám Asklepios proměnil v užovku, aby se dostal až do Říma a mohl tam léčit chudé. Po tomto zázraku mu jako bohu léčiteli Římané vztyčili chrám, a pro jeho místo vybrali vrchol ostrova v Tibeře, kam užovka připlula. Tuto událost připomněli obyvatelé Říma kamenem vztyčeným na špičce ostrova.

To vše nám poukazuje na symbolický význam hada. H. P. Blavatská nám říká, že Asklepios, nazývaný „spasitel všeho“, je totožný s egyptským Ptahem – s Tvůrčí Inteligencí a s Apollonem, svým otcem.

Egyptský had Kneph představuje věčnost a bývá zobrazován, jak obtáčí pohár vody, s hlavou nad „prvotními vodami“, které zahřívá svým dechem. Tato podoba hada ve významu Logos-Duše se nazývá Ptah; jako Logos-Tvůrce se mění na Imhotepa, pevně svázaného se svatými vědami, mezi nimi i s medicínou.

Ofité*) tvrdili, že je třeba projevovat vděčnost hadům, neboť had poučil Adama, že pokud sní plod ze Stromu poznání dobra a zla, jeho bytost se povznese nabytou moudrostí. V této dávné době Prvního Člověka, má původ spojení hada se stromem. Strom symbolizoval kromě Poznání Dobra a Zla také Život a Smrt.

Had je spojován s mudrci a zasvěcenci, s cykly času, kdy je chápán jako věčnost, s neustálým obnovováním a také s možností pozřít poznání. Pojetí hada jako dobrého i zlého pochází z toho, že božská moudrost se může odrážet jak v duchovním aspektu člověka, tak v jeho hmotném poznání. Tak či onak, vždy jde o poznání.

Stejně tak i všichni bohové medicíny mají tyto dva aspekty, protože mohou léčit v tom fyzickém i v tom duchovním, neboli – podle jiného klíče – stejně jako had mohou dát život nebo smrt. H. P. Blavatská potvrzuje, že například bůh lékařů Serapis se mnohokrát objevuje jako had, „Drak Moudrosti“. A není tak daleko od Serapida k Heraklovi, k dítěti, které uškrtilo dva hady, jež na něj poslala Héra, aby ho zabila, poté, když se dozvěděla, že není jejím synem; a proto někdy můžeme vidět sochy Serapida-Herakla, na nichž je zdůrazněno spojení s hadem.

Had se objevuje ve všech náboženstvích, ale ne vždy nabývá stejného významu. Na mithraistických vyobrazeních je ovinut kolem plodícího kamene; jeho základem je aktivita, pohyb, spirála a může být též spojován s telurickými silami.

Uroboros, had, který je svinut do kruhu a zakousnut do vlastního ocasu, všeobecně představuje nezničitelný život, věčné obnovování všech věcí. Tento had bez začátku a konce vyjadřuje kruhový pohyb v jeho naprosté čistotě, vědomou evoluci ve věčném čase.

Spirála, symbol úzce spojený s hadem, je vlastně kaducea. A můžeme dodat, že dvojitá spirála se vztahuje ke spojitosti cyklů a odráží se v mnoha podvojných božstvech, jako jsou devové a asurové, bůh Janus, Kastor a Pollux...

Had je spojován s vejcem (Kneph v Egyptě) a s ptákem, jako v případě opeřeného hada Quetzalcoatla, též boha moudrosti a iniciace.

Zákaz okusit plod ze stromu poznání nepochází ani tak od Boha, ale spíše vyplývá z toho, že had odhalí člověku jeho božský původ a umožní mu nastoupit cestu vykoupení (osvobození), aby mohl překonat dobro a zlo. Hierofanti, druidové a jiní kněží si říkali „Synové Hada“, někteří egyptští mudrci se sdružovali do „bratrstva Hada“ a Ježíš doporučoval svým apoštolům, aby napodobili hada, neboť vnitřní člověk musí stejně jako had svléci svou starou kůži, aby se přeměnil v Syna Moudrosti. V tomto aktu svlékání kůže je mnoho posvátných prvků a dá se říci, že je to neustálé obnovování.

POHÁR

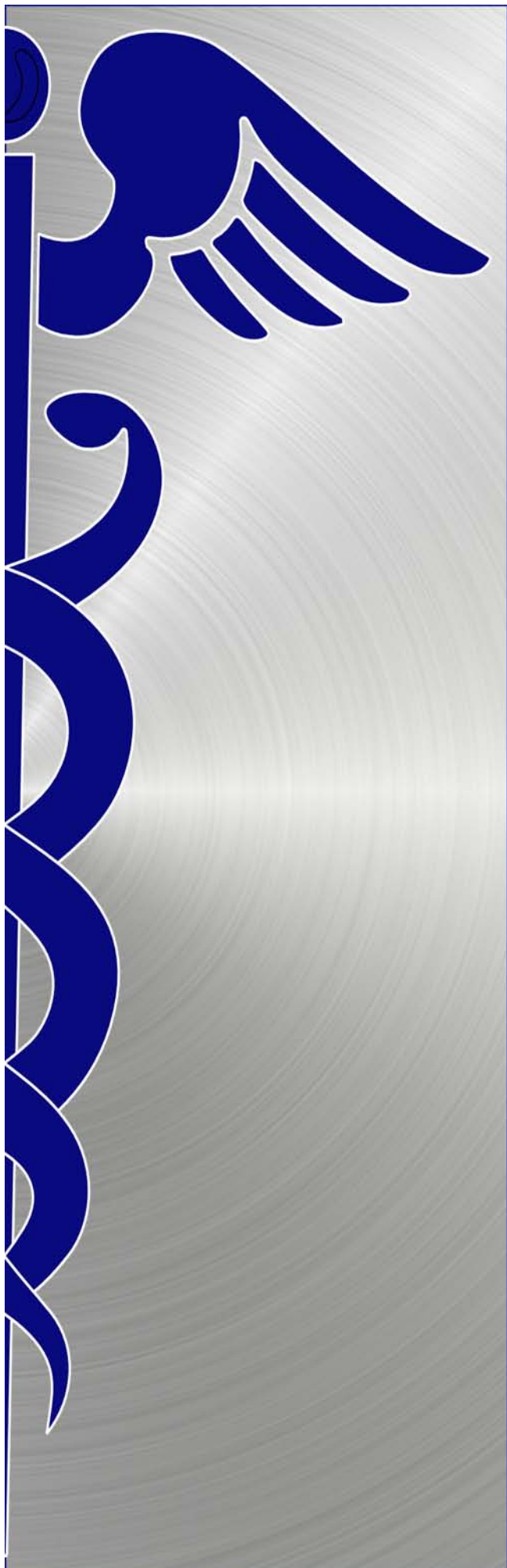
Had je také spojován s elixírem nesmrtelnosti, elixírem zdraví: je to zdraví, které přichází po nemoci, zázračný symbol pro bohy léčitele.

Emblém lékárníků je velmi blízký emblému lékařů a bohyni Hygieii, bohyni Zdraví. Had není v tomto případě obtočen kolem hole, ale kolem stopky poháru, z něhož se chystá pít. Pohár samozřejmě obsahuje svatý nápoj zasvěcený Hygieii. Tento emblém se též nazývá kaducea. A není těžké ho spojit se Svatým Kalichem a s Grálem, nad nímž se sklání Galahad, než je „uchvácen“ nebesy..., vysoké mystérium mystického rytířství. Had získává své poznání z tohoto Poháru-Dělohy, ve kterém se třpytí věčné světlo, a podle tradice je velmi pravděpodobné, že tento pohár byl zelené barvy, barvy paprsku Země a Serapida, významného boha Medicíny.

HŮL

Pokud jde o hůl nebo berlu, připomeňme si příběh o Merkurovi, který oddělil dva bojující hady tak, že mezi ně hodil svou hůl, jež zůstala

stát uprostřed a proměnila se na symbol míru. Tato hůl je symbolem tak starodávným, že se objevuje již v období magdalénienské kultury, a znovu ji nacházíme jako berlu poutníka do Santiaga de Compostela. Ten, kdo nese toto žezlo, vlastní moc, má schopnost transformovat vše, čeho se dotkne. Je symbolem vůdce a zasvěcence.

Hůl je spojena s kultem prvotního sloupu nebo stromu, je vyjádřením božské moci, která vyzařuje svou sílu na toho, kdo se přichází pomodlit. Díky tomuto vyzařování může strom nebo sloup léčit.

Tato centrální hůl je také posvátným pilířem, sloupem, menhirem nebo osou světa. Had se kolem něj obtáčí, stejně jako modlitby věřících stoupají vzhůru, jako spirála, od země k nebi.

Jiný symbolismus hadů ovinutých kolem sloupu je ten, který se vztahuje k hadovitému ohni neboli kundaliní. Když hadi obtáčejí střední osu, v místech, kde se setkávají, vzniká sedm bodů, které odpovídají čakrám, subtilním orgánům éterického těla. Kundaliní jako hadovitý oheň (či hadí síla) spočívá v dolní čakře. Když se v důsledku evoluce probudí, stoupá páteří prostřednictvím tří cest: prostřední, nazývanou sušumná, a dvěma bočními, které vytvářejí dvě navzájem se křížující spirály procházející sedmi čakrami – napravo je pingalá, mužská a aktivní, nalevo idá, ženská a pasivní.

To je možné spojit i s dvojicí jin-jang, kde jsou bílá a černá barva vymezeny spirálou se dvěma centrálními body opačných barev jako středy dvou světů. Dvojí působení jediné síly je i zde vyjádřeno dvojitou spirálou. Dva hadi, vyjádření skryté dynamiky v rámci rovnováhy, sjednocují pravé s levým, dva proudy, které pocházejí z toho, co je nahoře a co je dole, tak říkajíc mezi nebem a zemí nebo mezi Bohem a člověkem. Je to harmonická jednota protikladů, které se nemohou střetnout, aniž by se spojily ve spásné jednotě.

Připomínáme, že hadi, kteří zápasí, představují nepořádek, chaos. Aby dosáhli rovnováhy, musí se odtrhnout, totiž rozpoznat se a vyjít ze hry protikladů. Je to konečná fáze, v níž se dvě opačné síly slévají nebo rozpouštějí

v Jednotě, vyvažující Osu Světa, hůl, kolem níž se chaos uvádí do rovnováhy.

Z alchymistického hlediska jde o symbol jednoty, svornosti dosažené mezi ohněm a vodou, dvěma elementy, které jsou vyjádřeny dvěma navzájem převrácenými trojúhelníky.

KŘÍDLA

Křídla, která jsou na přílbě a na nohou Merkura, se objevují také u egyptského Slunce, u Amona-Ra, kde dávají perutě duchu, který je zahříván hadem, Knephem, jenž se později mění na Ptaha a na Imhotepa. Křídla kaducey jsou křídla herolda, zvěstovatele.

Také lékař je zvěstovatelem. Přináší zdraví, chrání harmonii a uvádí do rovnováhy zhoubné protiklady, které se vytvářejí jak v těle, tak v duši. Nesmíme zapomínat, že první lékaři byli přímými představiteli bohů. Ve spojení s Tvůrčí Silou obdrželi poznání všech zákonů, které řídí náš svět. Duchovní prozíravost, kterou ovládali, jim umožnila rozpoznat podstatu nemoci a její lék, to, co je dobré a špatné v životě ostatních. V době, kdy posvátné a profánní nebylo oddělené, byli tito lidé knězi a králi. Jejich kaducea byla jejich uměním, byla pochopením Centra, kolem kterého se pohybovali hadi... Ten, kdo léčí, musí (nebo by měl) mít schopnost intuice, jež mu umožňuje nalézt lék, kterým doplní nedokonalou přirozenost. Jako u emblému kaducey, je třeba navrátit se k původní přímé cestě po vertikální ose.

Kaducea tedy symbolizuje jednotu protikladných světů, dualitu, která se projevuje od začátku univerza jako světlo tryskající ze středu Prvotní Temnoty. Dualita se později přeměňuje na Nebe-Země, na mužské-ženské. V astrologii Merkur vládne právě

Blížencům, zdánlivě protikladným a esotericky jednotným. Kaducea je takto emblémem svornosti, symbolem harmonie a síly.

Na závěr se vraťme ke spojení těchto elementů, které se objevují ve všech civilizacích: sloup, posvátný strom s jedním nebo se dvěma proplétajícími se hady.

Tento symbol rovnováhy, síly, která uspořádává chaos, nám musí pomoci překonat časové cykly a vnitřně se změnit. Přináší nám pramen života, věčné mládí, kterému nestačí jen znát a vědět, ale které má především schopnost přenášet. Kaducea přenáší, je heroldem, poslem bohů.

Zdánlivá dualita musí vyústit v jednotu. Pravda je jen jedna, a abychom k ní mohli kráčet, musíme se vydat vyprahlou a úzkou cestou, která je však přímá – tak, jako osa kaducey.

Pro lékaře je tedy vhodné, aby volil cestu přímosti, cestu, která se řídí kosmickými zákony a jejich projevem. Aby se pokusil překonat mnohost a její labyrinty, spirálovité smyčky hada, a vyhnout se tak pasti nekonečných cyklů. Pouze velkorysým a čistým srdcem lze získat a přenášet veškerou energii, která proudí kaduceou, vystoupit ze země na nebe a se silou univerza uskutečnit zázraky mezi lidmi.

Dr. Antonio Alzina

**) Od 3. století už zakladatelé gnostických škol nebyvali známí a začaly se objevovat různé sekty se složitými a víceméně symbolickými jmény. Většina z nich byla zahrnuta pod název Ofité.*

Věděli jste, že ...

...Karel IV., jehož 700. výročí narození si v letošním roce připomínáme, zanechal své stopy nejen v Praze a na Karlštejně, ale také na mnoha dalších zajímavých místech, kde prožil část života. Přicházející léto láká k výletům, které by nás mohly zavést právě tam.

...hrad Křivoklát leží ve Středočeském kraji, necelých 60 kilometrů od Prahy. Vybudován byl ve 12. století a patřil k nejvýznamnějším hradům v Čechách. Karel IV. zde strávil první měsíce svého života poté, co ho sem poslal jeho otec, Jan Lucemburský, z obav před nepřáteli, protože v tu dobu stále ještě hrozil konflikt s Jindřichem z Lipé, který usiloval o český trůn.

Později se Karel a jeho matka Eliška Přemyslovna přesunuli na hrad Loket, roku 1319 se sem princ znovu vrátil, tentokrát už bez matky, a žil zde až do roku 1323, kdy ho jeho otec poslal do Francie. Roku 1333 se zde narodila Karlova první dcera Markéta.

...dnešní podoba hradu Křivoklát pochází z doby Vladislava Jagellonského a ani vystavené sbírky na Karla IV. neupomínají. Natáčely se zde ovšem dva filmy na motivy císařova života: Slasti Otce vlasti a Noc na Karlštejně. Hrad je obklopen lesy, kam čeští králové už od vlády Přemyslovců rádi jezdili na lovy a kterými vede řada turistických tras.

...další hrad spojený s dětstvím Karla IV. je tedy Loket. Pobýval zde s matkou, dokud Jindřich z Lipé neobvinil u krále Elišku Přemyslovnu, že jej chce svrhnout z trůnu a sama vládnout prostřednictvím svého malého syna. Není jasné, zda bylo toto obvinění pravdivé, Jan Lucemburský mu však uvěřil, přitáhl s vojskem k Lokti a přiměl královnu odejít, zatímco svého syna nechal na několik měsíců uvěznit.

...přes nepříjemné vzpomínky z dětství se Karel IV. v pozdějších letech na Loket rád vracel. Vyřizoval zde státnické záležitosti a jezdil na lovy do okolních lesů. V nikdy nevydaném

zákoníku označil Loket za jeden z hradů, které nikdy nesmí přejít do majetku nikoho jiného, než českého krále. Hrad leží v Karlovarském kraji v meandru řeky Ohře. Založen byl počátkem 13. století na ochranu českého pohraničí. Kromě samotného hradu stojí za prohlídku i stejnojmenné město s množstvím barokních a renesančních domů.

...prameny, kolem kterých byly vybudovány lázně Karlovy Vary, objevil Karel IV. při lovu kolem roku 1350. Původní název byl Horké lázně u Lokte a Karel IV. si zde léčil svou dnu. V roce 1370 obdržely lázně městská práva. Dnes se jedná o nejnavštěvovanější lázně v České republice a během léta se zde koná řada akcí připomínajících zakladatele města. Ze staveb vytvořených během vlády Karla IV. lze dodnes spatřit Zámeckou věž, která je posledním pozůstatkem malého hradu. Ve městě se nachází několik soch a dalších památníků upomínajících na císaře. Navštívit lze také Jelení vyhlídku, odkud podle legendy skočil jelen, při jehož pronásledování Karel IV. objevil první pramen, kolem kterého byly lázně vybudovány.

...Zbraslavský klášter řádu cisterciáků, ležící dnes již na území Prahy, byl založen v první polovině 12. století a bylo zde pohřbeno několik členů přemyslovské dynastie, včetně Karlovy matky Elišky Přemyslovny. Klášter byl také první Karlovou zastávkou, když se roku 1330 vracel po letech do Čech. Samotný klášter dnes již neexistuje; byl zrušen v roce 1785 a na jeho místě stojí zámeček, který patří Národní galerii. V kostele sv. Jakuba, který byl součástí klášterního areálu, lze spatřit náhrobní kámen Elišky Přemyslovny.

...kromě jmenovaných míst můžete navštívit i několik hradů založených Karlem IV., například Tepenec v Olomouckém kraji, Kašperk a Radyni v Plzeňském kraji. Stavitelské činnosti se však Karel IV. věnoval i mimo české země, a tak vám v příštím čísle přineseme přehled zajímavých míst spojených s tímto panovníkem, které se nacházejí za hranicemi České republiky.

SNY – POSLOVÉ BUDOUCNOSTI? (2. ČÁST)

PROČ NEOVLÁDÁME SVĚT SNŮ?

Otázka, která před námi vyvstává, zní: pokud to vše existuje, proč to já nedokáži uskutečnit, aplikovat, žít? Je nám to vysvětleno relativně jednoduchým způsobem. Mezi světem snů – světem astrálu – a fyzickým světem chybí most, který by byl dobře postaven a upevněn. Aby se toto spojení stalo aktivním a účinným, vyžadovalo by to mnohaletou praxi, úsilí a práci. Na Východě se mluví o čakrách, „kolech“, neboli orgánech na vitální, éterické úrovni, které se podobají fyzickým orgánům, avšak přesto patří do jemnějších úrovní hmoty a jsou právě tím, co může posloužit jako most, pokud jsou zcela funkční. Z druhé strany jsme si bohužel zvykli, že náš svět citů působí prostřednictvím těla, a nedokážeme pocítit výhodu či možnost, kterou má náš svět astrálu, aby svobodně jednal sám za sebe na základě našeho rozhodnutí a naší vůle.

JAKÉ TECHNIKY BYCHOM MOHLI POUŽÍT?

Na to, abychom se o trochu více probudili, byli si o trochu více vědomi sama sebe a dokázali lépe ovládat své přenosce, existují techniky. Jednou z nich, která jí zároveň tak úplně není, je trpělivě čekat na evoluci člověka. Je to mnohem pomalejší, ale mnohem bezpečnější cesta.

Další možností je vytrvalá práce na sobě samém, studování, nepřetržitá disciplína, sebekoumání, stálá snaha se lépe poznávat, rozhánět vnitřní tmu. Pokusit se pustit do všech těchto otázek, avšak se zdravým rozumem, nikoli s touhou spekulovat, nikoli kvůli fenoménům, které nás nikam nedovedou, nýbrž právě naopak proto, abychom lépe poznali sebe sama, abychom byli užitečnější sami sobě a zároveň i celému lidstvu, pokud to bude zapotřebí.

Další technika, která sice existuje, ale nelze ji doporučit, spočívá v používání některých praktik nebo cvičení, které lze najít v různých knihách a které říkají: „Pokud uděláš toto, odhalí se ti závoje astrálního světa.“ A někdo to pak dělá pořád dokola, den za dnem, a jelikož moc nechápe ani co dělá, ani proč to dělá, ani kam směřuje, zjistí, že první zkušenost, kterou získal, není samotné vědomí toho, že se může pohybovat všemi přenosci, a štěstí, nýbrž hrůza z toho, že se setkal s něčím, co též nedokáže ovládat.

A čtvrtý způsob probuzení se, který uvádí starověcí lidé, je tak nádherný, tak výjimečný a vzdálený, že se musíme usmát, když o něm čteme. Znamená odevzdat se do rukou Učitele, který zvenčí, ale s velkou láskou a trpělivostí může, zatímco my spíme, usměrnit naše myšlenky a vést nás na vhodné místo, abychom dokázali prohlédnout a poznat sami sebe.

EXISTUJÍ KATEGORIE SNŮ?

Prozatím jsme probírali, co jsou sny, jak vznikají, kolik je v člověku oblastí, úrovní, přenosců, v nichž se pohybuje, když spí. Též jsme viděli, že se můžeme oddělit od našeho spícího těla a trochu se vzdálit od našich starostí. Tím to však nekončí, neboť zjišťujeme, že existuje mnoho kategorií snů. Existují sny rozumné, jednoduché, snadno pochopitelné. Existují sny spleťtité, složité, symbolické, ale s takovými symboly, které nám osobně nic neříkají a obvykle nás děsí. Existují sny, které mají logiku, a další, které jsou absolutně iracionální, v nichž se věci spojují jakýmkoliv způsobem, aniž bychom chápali proč. Existují sny, které nás téměř nutí, abychom se probudili, neboť vyvolávají velkou hrůzu. Jiné jsou tak příjemné, že kdyby to šlo, nikdy bychom neotevřeli oči, nevrátili bychom se do svého těla. Někdy se setkáváme se sny, které nám ukazují

to, co neznáme, nebo před námi otevírají brány budoucnosti, ukazují nám věci, které se mohou přihodit. Je tedy zřejmé, že všechny sny nejsou stejné, a to vedlo k pokusu o zavedení různých kategorií, různých druhů snů.

Mně osobně se nelíbí systematická klasifikace snů, která končí slovy: „Pokud se ti zdálo o vodě, stane se ti tohle; pokud se ti zdálo o schodech, stane se ti tamto; pokud jsi potkal černou kočku, ani netušíš, co se ti stane, a pokud kočka byla bílá, též to netušíš...“ To nejsou vysvětlení, která by nás zajímala, chceme proniknout hlouběji. Je možné, že i taková vysvětlení nebo tabulky mohly mít ve starověku nějaký smysl, avšak častým používáním, opakováním a tím, že jsme ze zřetele ztratili některé úvahy, které se tehdy braly na vědomí při jejich používání s ohledem na to, kdo sen měl, a s přihlédnutím k situaci, v níž se nacházel, dnes už nic neznamenají.

Například v Řecku bylo mnoho věštíren, do nichž se člověk mohl dostat, aby mu tam vysvětlili sny. Ale nebylo to tak, že člověku se něco zdálo, ráno vstal a hned běžel do věštitrny a ptal se kněze: „Zdálo se mi o tomhle, co to znamená?“

Ten, kdo chtěl dostat vysvětlení svých snů, přišel do věštitrny, byl jeden nebo více dnů podroben očistě, měl zvláštní stravu, rytmus života a poté, co vykonal různé ceremonie a zasvětil se některému z bohů nebo bohyň, musel spát na zvláště určeném místě, které mu vybral kněz. To, co se mu pak zdálo, byl sen, který se vykládal. Nebyl to sen jakýkoliv, nýbrž sen, který navodily záměrně vyvolané zvláštní okolnosti, aby se zjistilo, co vyjde z toho člověka na povrch, kterým symbolům by se měl věnovat, aby je poznal.

V dávném Orientu se sny vykládaly i podle jiného klíče a na základě toho, co někdo vyprávěl, se určovalo, která nemoc ho může postihnout, neboť sny často sloužily k poznání toho, co v člověku nefunguje. A nevztahovaly se pouze k fyzickým nemocem, neboť pro celý starodávný svět nemocný člověk mohl mít v nesouladu různé části své přirozenosti: tělo, psychu, mysl, nebo také všechno zároveň.

Dnes moderní teorie většinou mluví o snech fyziologické přirozenosti, což znamená o snech, které vyvolá nějaký vnější nebo vnitřní fyziologický faktor. Například nám spadne v noci přikrývka, začne nám být zima, a z toho vznikne neuvěřitelný román. Nebo je naopak faktorem něco vnitřního, co nás bolí, špatné trávení, a už se vytváří další příběh kolem těchto organických prvků, určujících zápletku snu.

Tito autoři mluví i o jiných snech, výhradně psychologických či nevědomých, a je pozoruhodné, když zjistíme, že pro veškerou moderní psychologii se to nevědomé v mnoha věcech ztotožňuje se subtilními úrovněmi dávných esoteriků.

Nevědomí se podobá astrálu, je to část mysli, kterou neovládáme, a je mnoho nej-různějších nevědomých snů. Některé lze pochopit snadno, a pokud si je po probuzení pamatujeme, nepotřebujeme, aby nám někdo vysvětloval jejich význam. Už ho známe sami, protože se týkají nás osobně. Jiné jsou více symbolické, další jsou varováním nebo řešením něčeho, co nás trápí. Někdy uléháme posedlí něčím, co neumíme vyřešit, a uprostřed noci to vidíme zcela zřetelně. Když se ráno probudíme, uvědomíme si, že již máme řešení, i když si na sen přesně nevzpomínáme.

PROČ SI NEPAMATUJEME SNY?

To nás přivádí k další otázce o snech, a sice proč si je nepamatujeme. Neboť skutečnost, že jednáme v astrálním světě, že jsme bdělí, zatímco spíme na jiné úrovni, nutně neznamená, že když se probudíme, vše si budeme pamatovat. A je to proto, že nám chybí onen most, o němž jsem již mluvila.

Chybí nám vzpomínky, a přesto se často probouzíme s pocitem, že se nám zdálo něco velmi důležitého, něco, co je pro nás podstatné, co nám odhalilo neznámé faktory naší osobnosti, a přestože si na to nepamatujeme, pocit přetrvává a někdy nás doprovází celý den. Jindy se naopak probouzíme s velmi živou představou snu, který se nám právě zdál. Říká se, že si nejlépe pamatujeme ten poslední z celé noci, přestože se nám mohou zdát tři, čtyři a někdy i pět.

Obraz je živý, dokonale si ho pamatujeme, mohli bychom ho po probuzení převyprávět, kdybychom měli komu. O půl hodiny později se začíná ztrácet, a čím více si ho snažíme zapamatovat, tím více jako by nám unikal, jako kdybychom svou myslí drtili subtilnost této vzpomínky a tohoto snu, který je náš, ale stále rychleji se vytrácí do svého vlastního světa.

Někdy natolik postrádáme paměť, že ač se probudíme s vědomím, že jsme se naučili něco nového, přesto si nepamatujeme, odkud to máme, kde jsme to vzali. Podle toho, co se říká, kdybychom byli schopni se pohybovat ve světě snů, bez ohledu na to, zda si to pamatujeme, či nikoli, mohli bychom nádherně trávit své noci. Stačí si to předsevzít, než usneme: prostudovat něco, v čem jsme pozadu, přemýšlet o něčem, co se nám nepodařilo vyřešit, věnovat se problému, který vyžaduje naši pozornost a během dne jsme ho odsunuli stranou, snažit se setkat s někým, kdo ví více než my, pokusit se někomu pomoci, cestovat, vidět příjemné věci nebo se octnout uprostřed nádherné krajiny či poslouchat hudbu, tančit či malovat. Důležité je toto: „Co hodlám dělat v noci, když půjdu spát?“ Toto je jedna z nejlepších technik k tomu, aby chom mohli pomalu začít ovládat své sny.

NEJJEDNODUŠÍ SNY

Ze všech snů jsou nepochybně nejjednodušší, nejméně důležité ty, které mají fyziologický charakter, které se tvoří na základě našeho fyzického mozku a impulzů, které jim dává naše tělo, jež má nad sebou během spánku velmi malou kontrolu, a i ten nejmenší vnější podnět stačí, aby byly vyslány do mozku pitoreskní představy, které se změny na sny. Naše fyzické vědomí je velmi jednoduché a všeobecně je automatické. Kromě toho, samotné tělo nedokáže vnímat abstraktní ideje, vzpomínky. To vše okamžitě transformuje, mění na představy, které jsou někdy zcela ztřeštěné.

Fyzické vědomí neděsí to, co je absurdní, není schopné se rozhodnout, zda jsou představy, které máme, skutečné, zda mají hodnotu, zda jsou spojené s dalšími, zda je lze podrobit úsudku hodnověrnosti. Čím více absurdní, tím lépe. Takto se v noci lépe bavíme. Kromě

toho, jakákoliv prostorová představa se pro tělo stává představou cesty. Například si ve snu vzpomenu na přítele, který žije v Cádizu, a už jsem v Cádizu i já. Fyzické vědomí pracuje na základě asociace představ, uvádí je do souvislosti bez ohledu na to, zda mají něco společného, či nikoli. Proto často spojujeme věci, které se nám přihodily, přestože spolu nesouvisí; ve snu totiž souvislost mají vzhledem k charakteristické absurditě.

Zároveň na fyzické vědomí působí cokoliv, co se děje v okolí: hluk, vůně, změna teploty... A nejen že na něj působí, nýbrž tyto vlivy jsou zesíleny.

Hluk zní jako výbuch, příjemný parfém vyvolá představu, že se nacházíme v prodejně esencí, sedíme na koberci a snad samotný sultán se snaží prodat nám výrobky svého paláce. Existuje velká tendence všechno zveličovat.

Toto však nejsou sny, které by nás zajímaly nejvíce. Nejsou jimi ani sny, které podléhají pouze mysli, která osamoceně chaoticky plyne a nechává se unášet množstvím proudů, myšlenkami, které nejsou vždy naše, nýbrž jsou to často tu a tam posbírané útržky toho, co si myslí někdo jiný. Kromě toho, v tak nesnadné době, jako je ta současná, nechat mysl, aby

pobíhala mezi těmito vlnami a brala si, co může, znamená postavit ji do nejděsivějších situací. Pokud neexistuje kontrola z naší strany, je pouze jako koule, která se vznáší a vezme si všechno, co se nachází v prostředí, které ji obklopuje.

Proto ve starodávných dobách moudří lidé tak pečlivě vybírali místo na spaní a doporučovali svým učedníkům, aby si místo na spaní dobře připravili. Muselo to být místo uklizené, co nejčistší a nejpříjemnější. Ze stejného důvodu se věnovala pozornost poslední myšlence večera, poslední ideji před usnutím. Jako by nám to poslední, co jsme si přečetli, to poslední, na co jsme mysleli, otevřelo brány všeho, co se nám bude zdát. Jaká bude myšlenka, takové budou sny.

To je příčina zvyku, který ještě pořád někteří z nás mají: na svém nočním stolku máme knihu, která se nám nejvíce líbí, nebo hudbu, kterou máme nejraději, zkrátka to, co si chceme s sebou vzít před spaním, aby nám zůstala příjemná vzpomínka.

Sny, o které máme největší zájem, jsou ty, které skutečně odpovídají té nejlepší části v nás, vyššímu Já. V těchto snech jsme schopni se poznat, a dokonce se podle možností i kontrolovat.

DOKÁŽEME KONTROLOVAT SVÉ SNY?

Jednou jsem četla, že v chrámech v Egyptě učedníky učili, aby pracovali na svých snech, kontrolovali je, ovládali je, podrželi je, aby je v případě nutnosti přerušili a probudili se s úmyslem nepokračovat v nežádoucím snu. A vždy se mi zdálo výjimečné mít tu sílu nad vlastním nevědomím nebo nad vlastním astrálem, což by umožnilo, aby každý jednotlivec ovládal sám sebe, dokonce i když tělo spí. Jak je možné toho dosáhnout? Tím, že sami sebe stále lépe poznáváme, že nás neděsí to, co nalézáme ve svém nitru, a právě naopak se snažíme každodenně překonávat své nedostatky.

Uvedu příklad člověka, který se rozhodl přestat kouřit. A skutečně to učiní. Avšak ve snu vidí sebe sama ze všech stran obklopeného cigaretami... Není to divné, je to logické. Je třeba,

aby vůle a mysl pracovaly, i když spíme, chybí poslední myšlenka před usnutím: „Pozor, jelikož jsi přestal kouřit, je možné, že v tom vášnivě budeš pokračovat.“ Neboť mnoho takových našich tužeb se projeví právě tehdy, když jim nevěnujeme pozornost.

NEJLEPŠÍ SNY

Pokud mluvíme o nejlepších snech, které pro nás mohou mít význam, nesmíme zapomínat na onu zvláštní schopnost, kterou má člověk ve svém astrálním světě, totiž aby přerušil čas a prostor, a během několika vteřin se nám tak přihodí množství věcí rozpracovaných až do posledního detailu, neboť už nežijeme v této fyzické dimenzi. Otevřelo se před námi něco zcela odlišného, jsme mnohem svobodnější. Nezapomeňme na to, že ve snu máme možnost pracovat se symboly, neboť naše vyšší Já se projevuje právě prostřednictvím nich. Avšak pozor, nemyslím tím pouze snové symboly, které se staly tak známé díky Freudově psychoanalýze. Nejsou to symboly, které představují cenzuru našeho vědomí vůči tomu, co se děje v nevědomí. Mluvím o jiném druhu symbolů: jsou to ony tak bohaté ideje, že jedna jediná stačí k tomu, aby vysvětlila mnohé věci, a přesto když jsme vzhůru a můžeme je uskutečnit, potřebujeme mnoho slov, stále více věci komplikujeme a je pro nás obtížné vyjádřit to, co předtím bylo představou, myšlenkou, dokonale pochopitelným symbolem.

Snad právě ta možnost, kterou nám nabízí svět snů, je tím, co, když jsme uvědomělí, nejvíce přispívá myslí, aby zřetelně a jasně přemýšlela o všech symbolech, jež nám život neustále nabízí. A nezapomínejme ani na onu schopnost, kterou má náš astrální svět – odhalit něco z budoucnosti, schopnost předvídat, utíkat časem, vidět to, co nevnímáme, když jsme vzhůru. Pravda je, že v mnoha snech se nám zjevují situace, které se později opakují ve skutečnosti. Předtuchy, předvídání, předstih na základě prvků, které inteligentně spojené přinášejí tento výsledek, ať už mu říkáme jakkoliv. Stává se to často a nepotřebujeme žádného experta, který by nám řekl, kdy tyto sny máme, protože my sami po probuzení víme, že jsme s něčím navázali spojení. Pokud je to dobré, zesilme to a připravme všechno tak, aby

se náš sen stal skutečností. Pokud je to špatné, pozor, snažme se vnímat, jak máme jednat, abychom se vyhnuli tomuto nebezpečí, které se nám zjevně řítí na hlavu.

Když mluvíme o takových snech a jejich vztahu k budoucnosti, jako nejdůležitější se mi zdá vzít na vědomí, že pokud budeme rozvíjet všechny lidské schopnosti, které nespí, nýbrž je nepoužíváme, jako například svůj svět citů, myslí, vůle, pravděpodobně otevřeme též bránu budoucnosti a mnohé věci, o nichž věříme, že patří zítřku, se stanou naším dneškem. Jako například tak vytoužené „poznat a ovládat sebe sama“. Právě to považuji za budoucnost nejvíce hledanou prostřednictvím cesty snů: učinit tyto schopnosti přítomnými a skutečnými, nejen když spíme, nýbrž pořád, a především když jsme bdělí.

Zdá se mi zajímavé, že z této analýzy snů, průniku do toho světa z jedné strany temného a z druhé světlého, můžeme vytěžit jisté elementy, které nám umožní představit si lepší budoucnost: aby tyto přenosce, které jsou dnes, když spíme, ponechány náhodě a vlastnímu úsudku, byly jednoho dne našimi nejlepšími spojenci a naší nejmocnější zbraní, abychom se během života rozvíjeli.

Dokud nám chybí prorocké sny, máme možnost snít o budoucnosti, avšak nikoli v očekávání, že nám pouhé představy nyní a sem přinesou budoucnost, která je již připravena. Ne! Musíme snít o budoucnosti zcela si vědomi toho, že svět, který přichází, ony výjimečné sny, se stanou skutečností na základě úsilí, které my jako vědomé bytosti můžeme dnes vytvořit.

Sníme, pouze když spíme? Ne. Já sním v bdělém stavu o tom jiném a lepším světě a ten se mi objevuje před očima jako slibná představa. A končím tento článek s myšlenkou, že pokud je jisté, že se ve snech můžeme setkat s lidmi, kteří sdílí naše starosti a touhy, bylo by dobře, abychom se od nynějška my všichni, kteří sníme o novém a lepším světě, setkávali ve snech. A pokud se potkáme i v bdělém stavu, tím lépe.

Prof. Delia S. Guzmán, prezidentka
Mezinárodní organizace Nová Akropolis

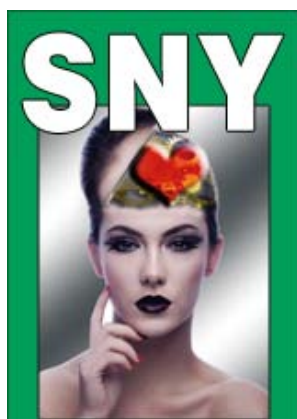

KURZ SROVNÁVACÍ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Zajímají vás záhady života, člověka a světa? Chcete být více pánem sebe sama a méně závislími na vnějších okolnostech? Inspirujte se osobnostmi, které již touto cestou kráčely a zanechaly nám cenné rady a praktické příklady. V průběhu třinácti přednášek se seznámíte se třemi tematickými celky, jež pojednávají o důležitých aspektech lidské existence:

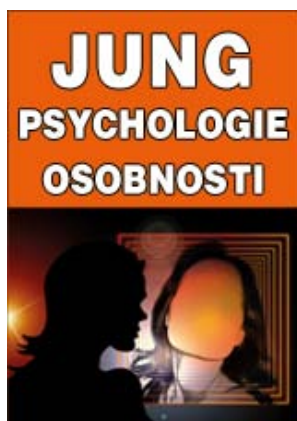
1. etické otázky jednotlivce: pevné hodnoty vytvářející vnitřní sílu osobnosti
2. hledání spravedlnosti ve společnosti, soužití mezi lidmi
3. význam dějin pro pochopení současnosti: jak žít dnes a aktivně vytvářet budoucnost

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející důležité schopnosti člověka: pozornost, koncentraci, paměť, imaginaci, kontrolu emocí, vůli atd.

SNY Přednáška

Všichni sníme a sny nás provázejí celý život bez ohledu na to, zda si je pamatujeme nebo ne. Někdo jim nepřikládá hlubší význam, ale mnozí je naopak berou velmi vážně. V každém případě bylo dokázáno, že člověk, kterému je znemožněno snít, více či méně strádá. Co se v nás odehrává, když spíme? Je to realita jiné dimenze, nebo pouhá reakce našeho mozku na starosti a zážitky, které nám přinesl život? Co nám o snech říká moderní psychologie a jak je vnímaly staré civilizace? Sny mohou být v našem životě mocnou pozitivní i negativní silou. Pojďme poodhalit jejich tajemství a snad lépe porozumíme sami sobě i světu kolem nás.

JUNG, PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI Přednáška

Carl Gustav Jung je jednou z nejvýraznějších osobností moderní psychologie. Poté, co si uvědomil ohraničení psychoanalýzy, kterou jako léčebnou metodu využíval jeho učitel a přítel Sigmund Freud, formuloval na základě svého zkoumání a práce lékaře a psychoterapeuta svou vlastní teorii, na níž založil tzv. analytickou psychologii. Zkušenost ho přivedla k přesvědčení, že svět duše je stejně skutečný jako ten hmotný a že kromě prožitků v bdělém stavu může člověk využít i nevědomé elementy, jako jsou sny či archetypální obsahy mýtů. Toto poznání je pak možné využít nejen k léčení nemocí duše, ale také k neméně důležitému procesu, kterým je sebepoznání a osobní rozvoj.

PRAKTICKÁ RÉTORIKA Kurz

Rétorika jako umění krásného a dobrého vyjadřování, jehož kořeny nacházíme v antice. Současné příručky prezentačních a komunikačních dovedností stále vycházejí z klasických rad Aristotela či Quintiliana nebo popisují dovednosti rétora velmi podobné rolím, jež vymezil už Cicero. Ale na rozdíl od dnešní doby, která někdy upřednostňuje krásnou formu, tyto autoři kladli velký důraz rovněž na kvalitní obsah, hluboké myšlenky i morální étos samotného řečníka.